

Cietās sirdis

1 Un notika, ka Jēzus sabatā bija ieradies uz mielastu kāda ievērojama farizeja namā, un tie Viņu novēroja.

2 Un, lūk, tur bija kāds ūdenssērdzīgs cilvēks Viņa priekšā.

3 Un Jēzus, vārdu ņēmis, griezās pie bauslības mācītājiem un farizejiem ar jautājumu:

"Vai ir atļauts sabatā dziedināt vai ne?" Bet tie klusēja.

4 Tad Viņš to ņēmis dziedināja un atlaida.

5 Bet tiem Viņš teica: "Kurš no jums, ja viņa dēls vai vērsis sabata dienā iekritīs akā, to tūlīt neizvilks?"

6 Un tie nekā uz to nespēja atbildēt.

7 Bet, nomanīdams, ka viesi sev izmeklēja pirmās vietas, Viņš tiem stāstīja līdzību, sacīdams:

8 "Ja tevi kāds aicina kāzās, nesēdies pirmajā vietā, ka neierodas kāds par tevi cienīgāks, kas arī aicināts,

9 un ka tas, kas tevi un viņu aicinājis, nesaka tev: dod šim vietu,- un tev ar kaunu nav jāieņem pēdējā vieta.

10 Bet, ja tu esi aicināts, tad nogājis apsēdies pēdējā vietā, lai tas, kas tevi aicinājis, pienācis varētu sacīt: draugs, virzies uz augšu! - Tad tu būsi pagodināts visu citu viesu priekšā.

11 Jo katrs, kas pats paaugstinās, taps pazemots, bet, kas pats pazemojas, taps paaugstināts."

Lūkas ev. 14,1-11

Mīļā draudze!

Šodienas stāsta pamatā ir vienkāršs jautājums. Kāpēc, tu, cilvēk, nepalīdz tam, kam iet grūti, lai gan tev ir visas iespējas?

Es domāju, ka mēs visi to esam piedzīvojuši, ka uzrodas kāds, kuram ir nepieciešama palīdzīga roka, naudiņa, apmeklējums vai arī vienkārši kāds, kas viņu uzklausa. Bet tieši tajā brīdī es esmu aizņemts, man pašam ir visādas problēmas, es nejūtos labi – un tā rezultātā man nākas šim cilvēkam atteikt un aizsūtīt viņu *vienu māju tālāk*, vai lai atnāk citā reizē. Tas viss varbūt nav nekas traģisks, tomēr, ja tāda veida attieksme kļūst par ikdienas rīcību, tad vairs nav labi. Mēs varam jautāt, cik lielā mērā mēs kā sabiedrība, kā Baznīca, kā draudze, kā ģimene, kā atsevišķa persona esam ar mieru sevi ziedot citu labā?

Tūlīt iebildīs tie, kas ir mazliet pamācījušies psiholoģiju, ka tādā veidā mēs paši sevi apspiežam, varam kļūt līdzatkarīgi, un ar sliktu sirdsapziņu nu gan nevajadzētu dzīvot, jo tas taču ir tikai godīgi, ka es domāju arī par savām vajadzībām. Viss pareizi. Tikai viena nelaime, - ja visi tā domā, kas tad notiks ar slimajiem, vientuļajiem un nabagiem? Un galu galā, kā būs ar mani, tad kad es pats kādreiz būšu bez spēka, nespējīgs sev palīdzēt?

Kā mēs redzam šodienas evaņģēlija vārdos, Jēzus attieksme pret šo jautājumu bija visnotaļ radikāla. Situācija bija tāda: Jēzus bija uzaicināts ievērojama farizeja mājās uz mielastu sabatā. Šāda veida mielasti nenotika tikai ģimenes lokā, bet uz tiem tika aicināti viesi, ievērojamas personības, lai kopā pārrunātu, kā dzīvot saskaņā ar Dievu un Viņa gribu. Tās savā veidā bija publiskas paraugstundas,

kur arī malā stāvošiem bija iespēja klausīties, ko tie gudrie vīri sprieda. Mājas saimnieks bija ievērojams farizejs. Farizeji Jēzus laikā bija ļoti respektēti ļaudis, kas no visas sirds centās dzīvot dievbijīgu dzīvi, un norobežoties no visa, kas Dievam varētu nepatikt. Vēlāk, pēc tempļa izpostīšanas, tieši farizeju kustība bija tā, kas nodrošināja, ka jūdaisms turpināja pastāvēt bez tempļa un ar to saistītiem rituāliem. Mums, lasot evaņģēlijus, var viegli rasties iespaids, ka visi farizeji bija liekuļi. Tā tas noteikti nebija, un Jēzus mācība daudzos jautājumos saskanēja ar farizeju mācību.

Evaņģēlists Lūka stāsta, ka Jēzus, ienākdams farizeja māja, tūlīt ir uzmanības centrā. Pirms vispār varēja veidoties kaut kāda tuvība, kaut vai pieklājības pēc, rodas pirmais konflikts. Ļaužu vidū bija ūdenssērdzīgs cilvēks, slimnieks ar uztūkušiem locekļiem, visticamāk sirds vai nieru nepietiekamības dēļ. Mēs nezīnām, vai viņš bija speciāli ielūgts, lai izaicinātu Jēzu. Vai arī viņš vienkārši bija viens no malā stāvošiem klausītājiem.

Jēzus, nekavējoties, ķeras pie lietas. Viņš klātesošajiem uzdod jautājumu – “Vai ir atļauts sabatā dziedināt vai nē?” Tora, pirmās piecas Mozus grāmatas, kur ir uzrakstīta bauslība, nekur neaizliedz sabatā dziedināšanu vai palīdzību cilvēkam nāves briesmās. Tomēr, tā kā farizeji ievēroja arī citus noteikumus, kas, pēc viņu domām, bija Mozus mutiski nodotie baušļi, par šo jautājumu īsta skaidrība nebija. Uz Jēzus jautājumu tie nemācēja vai negribēja atbildēt. Tie klusē. Ja viņi teiks, ka drīkst dziedināt sabatā, tad tas varēja nozīmēt, ka viņi pārkāpj likumu. Ja teiks, ka nedrīkst, tad viņus uzskatīs par cietsirdīgiem. Tātad klusums. Ko slimniekam nozīmē šis klusums? Lai paciešas, lai atnāk rīt vēlreiz, lai *tinās projām*.

Jēzus, savukārt, tulko šo klusēšanu pa savam. Viņš to vērtē kā atļauju turpināt, un Viņš dziedina slimo. Jēzum ir pilnīgi skaidrs, ka Viņam ir jāpalīdz, ka bauslis, ievērot sabata mieru, nav domāts, lai cilvēkiem būtu nevajadzīgi jācieš kaut vai vienu dienu ilgāk. Viņam ir iespēja palīdzēt, un Viņš to dara.

Kā tas ir, vai arī mums nav situācijas, kad mēs rīkojamies līdzīgi kā farizeji. Mums ir vara, un mēs to pielietojam. “Pietrūkst viens dokuments, mēs jums diemžēl nekādu palīdzību nevaram sniegt.” “Pulksten pieci, ir jāiet mājā.” Tas nekas, ka cilvēki ir nogaidījušies rindā divas stundas. “Lai saņemtu palīdzību, ir jāizpilda tādi un tādi nosacījumi.” Jēzus šeit skaidri un gaiši parāda, ka līdzjūtība un praktiska palīdzība ir svarīgāka kā mūsu priekšraksti, ārēja dievbijība un reliģiskie rituāli. Te ir cilvēks, kas cieš – kāpēc tu kavēties?

Un Jēzus viņiem uzdod jautājumu. „Kurš no jums, ja viņa dēls vai vērsis sabata dienā iekritīs akā, to tūlīņ neizvilks?” Viņš viņus uzrunā personīgi, kā viņi rīkotos, ja nelaime skartu viņus pašus. Es domāju, ka tā ir viena liela problēma arī mūsu valstī, ka mēs atdalām savu personīgo dzīvi no sabiedriskās. Noteikti, ka lielākā daļa politiķu ir labi cilvēki savās mājās, gādīgi ģimenes tēvi un mātes, tomēr tas neizslēdz iespēju, ka viņi lielākā kontekstā pieņem lēmumus, kas izposta daudzu cilvēku dzīves. Vairāk vai mazāk tas attiecās uz mums visiem. Vai man rūp, kas notiek ne tikai Latvijā, bet arī citās pasaules malās? Vai mēs lūdzam par tiem, kas cieš zem plūdiem, dabas katastrofām, kariem un bada? Mūsu pasaule šodien ir kļuvusi maza. Tas, ka viens *nojūdzies* sektants Amerikā grib sadedzināt korānus, var nozīmēt nāvi daudziem rietumniekiem citās zemēs. Mēs esam atbildīgi viens pret otru, arī ja mana rīcība skar cilvēku otrā pasaules malā.

Pēc dziedināšanas Jēzus kādu laiku paklusē un vienkārši vēro, kas notiek. Dzīve ir interesanta, ja paskatāmies ar atvērtām acīm. Un Jēzus ierauga, kā viesi meklē sev labākās vietas. Vai nevarētu būt, ka šī viņu rīcība ir saistīta ar iepriekšējo, ar nevēlēšanos palīdzēt ūdenssērdzīgajam? Viņi ir tik pilni ar godkāri, ar cīņu par pirmajām vietām, ka tiem sirdī nav vietas līdzjūtībai, iejūtībai, žēlsirdībai. Mēs tik bieži esam aizņemti ar sevi, ar savām problēmām un rūpēm, ka otra cilvēka sāpe nevar

mani sasniegt. Ap mani ir neredzams vairogs, kas noraida jebkādu satricinājumu. Mana sirds kļūst cieta.

Tā kā mūsu organismam ir vajadzīgs skābeklis, tā mūsu iekšējam cilvēkam mīlestība. Citādi tas mirst.

Vēl viena lieta. Jēzus laikos ūdenssērdzība varēja kalpot kā simbols cilvēkam, kam nekad nav labi, kas nekad nav apmierināts. Tā kā ūdenssērdzīgām cilvēkam, kuram ūdens spiežas uz ārpusi, visu laiku gribās dzert. Vienam no bagātākajiem cilvēkiem pasaulē Rokfelleram kādreiz jautāja, ko viņš vēlas sasniegt dzīvē. Tas atbildēja – “tikai mazliet vairāk”. Lai gan miljonārs, tomēr ar to nepietiek. Vajag vēl, vēl un vēl. Tā ir mūsu sirds, ko mēs nevaram piepildīt ar laicīgām lietām. Šīs slāpēs pēc dzīvā, vienīgi patiesā Dieva ir mūsos visos ieliktas. Ja mēs to aizstājam ar elkiem, un sajaucam radītas lietas ar Radītāju, tad mums nebūs miera nekad.

Man tā ir gadījies vairākkārt, ka piedalījos kādā pasākumā, un ļoti gribējās parunāt ar kādu no ievērojamām personībām. Tik ļoti gribas, ka tad, kad patiešām iznāk iesākt sarunu, nekas prātīgs nesanāk, jo esmu pārāk uztraucies. Savukārt, ar tiem, kas man stāv blakus, arī nekāda saruna neveidojas, jo es tos neņem nopietni. Viņi nav tik svarīgi, un es nemaz īsti neklausos, ko tie saka. Un pēc tam ir slikta sajūta, šoreiz es nu tiešām nebiju savā ādā un vietā.

Būtu taču daudz labāk īpaši nesatraukties un pieņemt tos cilvēkus, kas man ir blakus, nevis censties par katru cenu tikt uz augšu. Varbūt, ka Dievs man piespēlē tos cilvēkus, kas man ir vajadzīgi un kuriem es varu būt vajadzīgs.

Jēzus līdzība ir par kāzu svinībām. Viņš vairākkārt runā par kāzām. Tas ir simbols Dieva valstībai, kur cilvēki sanāk kopā un svin Dieva mīlestību. Ja es šeit esmu aizņemts pats ar sevi, tad es nevaru līdzī svinēt. Te ir runa par mūsu sirds stāvokli, vai mēs dodam Dievam vietu. Tā ir lieta, ko no ārpuses ir ļoti grūti konstatēt. Piemēram, es varu nākt uz dievkalpojumu, dziedāt un lūgt, bet patiesībā es vienkārši praktizēju rituālu, ieraduma pēc, bet es pats vairāk domāju par savām lietām, vai par to, kā mans kaimiņš ir apgērbies.

No malas viss liekas kārtībā, bet kā ir patiesībā? Vai es, būdams augstās domās par sevi, uzskatīdams sevi par lielāku, gudrāku, pārāku par savu līdzcilvēku, vai es varu tādā brīdī pieņemt Kristu Svētajā Vakarēdienā, kas pats sevi ir pazemojis, kas sevi ir atdevis pilnībā, lai mūs visus stiprinātu un piepildītu ar savu klātbūtni?

Tas ir pats Kristus, mūsu Kungs un Pestītājs, kas ir pazemojies līdz krusta nāvei, līdz pašai apakšai, lai jebkurš cilvēks, lai cik zemi tas būtu kritis, varētu Viņu sastapt. Tikai tāpēc, ka Kristus ir nokāpis manā dzīves tumsā, ko es mēģinu slēpt un ko ir tik grūti pieņemt, tikai tāpēc es varu satvert to roku, ko Viņš man sniedz. Citādi es būtu pazudis. Tā ir pestīšana, taisnošana, grēku piedošana – vienalga kā mēs to saucam. Tā ir Dieva pretī nākšana mums. Viņš ir tas, kas sper pirmo soli. No tā izriet, ka mēs esam aicināti nākt pretī saviem līdzcilvēkiem, ka mēs izturamies pazemīgi viņu priekšā un ka mūsu sirds ir atvērta līdzjūtībai, ka es daru to, kas ir manos spēkos, lai atbalstītu to, kas ir ciešanās un izmisumā.

Āmen!

